

2015

Marknadsrapport över revisionsbranschen

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

Revisionstillsyn
Patent- och registerstyrelsen
1.9.2016

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Marknadsrapport över revisionsbranschen	2
1. Marknadsstrukturen inom revisionsbranschen i Finland 2015	3
1.1. Antal revisorer	3
1.2. Antal revisioner	4
2. Marknadsstrukturen av PIE-revisioner i Finland 2015.....	5
2.1. Definition av PIE och antal.....	5
2.2. Koncentration av PIE-kunder enligt antal.....	6
2.3. Koncentration av PIE-kunder enligt omsättning	7
2.4. Fördelning av tjänster i PIE-kundrelationer	7
3. Kvalitetsgranskning av revisionsammanslutningar på PIE-sektorn 2015	8
4. Fritt formulerade kommentarer om revisionsmarknaden.....	8

FIGURFÖRTECKNING

<i>Bild 1. Antal revisorer.....</i>	<i>3</i>
<i>Bild 2. Antal revisorer per sammanslutning.....</i>	<i>3</i>
<i>Bild 3. Antal revisioner</i>	<i>4</i>
<i>Bild 4. Antal revisioner per sammanslutning.....</i>	<i>4</i>
<i>Bild 5. PIE-revisionskunder i Finland</i>	<i>5</i>
<i>Bild 6. Revisionssammanslutningar som utför revision av PIE-sammanslutningar</i>	<i>5</i>
<i>Bild 7. PIE-revisionssammanslutningarnas marknadsandelar utifrån antal.....</i>	<i>6</i>
<i>Bild 8. PIE-revisionskunder per sammanslutning.....</i>	<i>6</i>
<i>Bild 9. PIE-revisionssammanslutningarnas marknadsandelar utifrån omsättning.....</i>	<i>7</i>
<i>Bild 10. Delområden av omsättningen från PIE-kundrelationer</i>	<i>7</i>

Marknadsrapport över revisionsbranschen

Revisionstillsynen vid Patent- och registerstyrelsen (PRS) publicerar följande sammandrag av de uppgifter om revisionsmarknaden som samlades in från revisionssammanslutningarna våren 2016.

Uppföljningen av revisionsmarknaden är en ny lagstadgad uppgift för revisionstillsynen vid PRS. Uppgiften grundar sig på bestämmelserna i EU:s Audit Reform som trädde i kraft år 2014, artikel 27 i Europaparlamentets och rådets förordning nr 537/2014 (den s.k. PIE-förordningen, PIE = Public Interest Entities).

PRS gjorde den första utredningen av revisionsmarknaden enligt EU-modellen våren 2016. Största delen av rapporten enligt EU-modellen blev klar 14.6.2016.

Syftet med utredningen var att på nationell nivå samla in uppgifter om revisorerna och revisionsmarknaden och med hjälp av dem skapa en gemensam databas på EU-nivå. De uppgifter som samlats i revisionsmarknadens databas gör det möjligt att senare bland annat följa upp risker i anslutning till revision, inrikta tillsynsåtgärder, planera tillsynsverksamheten och utveckla revisionsbranschen. De insamlade uppgifterna tjänar även övriga myndigheters verksamhet på EU-nivå. Analysen av uppföljningen av kvaliteten och konkurrensen på revisionsmarknaden gagnar utvecklingen av revisionsbranschen och näringslivet för övrigt.

PRS rapport i tabellformat lämnades i juni 2016 till EU-kommissionen, som sammanför uppgifterna från de nationella myndigheterna till en rapport på EU-nivå. Kommissionen lämnar också de nationella rapporterna vidare till vissa andra EU-myndigheter. På EU-nivå administreras uppgifterna av CEAOB (*Committee of European Auditor Oversight Bodies*), som inledde verksamheten 17.6.2016. Tanken är att CEAOB med hjälp av de uppgifter som myndigheterna i medlemsstaterna har samlat in publicerar uppgifter om revisionsmarknaden i EU-området och analyserar dessa.

Följande rapport är ett sammandrag av de centrala punkterna i PRS marknadsutredning. I Finland kan uppgifterna utöver revisionstillsynen vid PRS utnyttjas av andra myndigheter. Analysen av uppgifterna kommer att utvecklas inom den närmaste framtiden. Den första utredningen gjordes genom att man samlade in basuppgifter för uppföljningen av marknaden.

Revisionstillsynen vid PRS skickade i april 2016 en begäran om uppgifter till de revisionssammanslutningar och OFR-sammanslutningar som ingår i revisorsregistret. Av sammanslutningarna begärdes uppgifter för uppföljningen av revisionsmarknaden och tillsynen över revisorer. Formen på begäran om uppgifter var förenlig med den av EU-kommissionen utarbetade modellen.

Uppgifterna i sammandraget grundar sig på de uppgifter som lämnats av revisionssammanslutningarna, om inte någon annan källa nämns i texten. Uppgifterna gäller läget 2015. Revisorssammanslutningarna uppmanades att meddela de senast tillgängliga uppgifterna, ifall uppgifter för 2015 inte ännu fanns att tillgå.

Uppgifterna om antal i bild 1 och 2 har ändrats 14.9.2016.

1. Marknadsstrukturen inom revisionsbranschen i Finland 2015

1.1. Antal revisorer

I slutet av 2015 uppgick antalet fysiska personer i revisorsregistret till 1 543. Merparten av revisorerna i Finland arbetar i en revisionssammanslutnings tjänst.

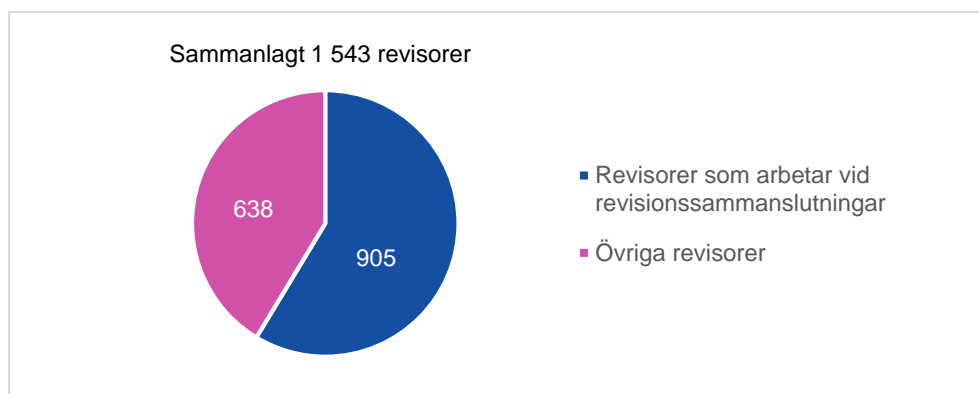

Bild 1. Antal revisorer¹

En stor del av de revisorer som är anställda hos en revisionssammanslutning i Finland arbetar i de allra största revisionssammanslutningarna. EU-rapporten om marknadsuppföljningen gäller de tio största revisionskedjorna. Av dessa har emellertid Baker Tilly och Mazars inte verksamhet under samma firmanamn i Finland. De övriga åtta internationella kedjorna har verksamhet även i Finland. Antalet revisorer som är anställda hos kedjorna fördelar sig enligt revisionssammanslutningarnas anmälningar på följande sätt:

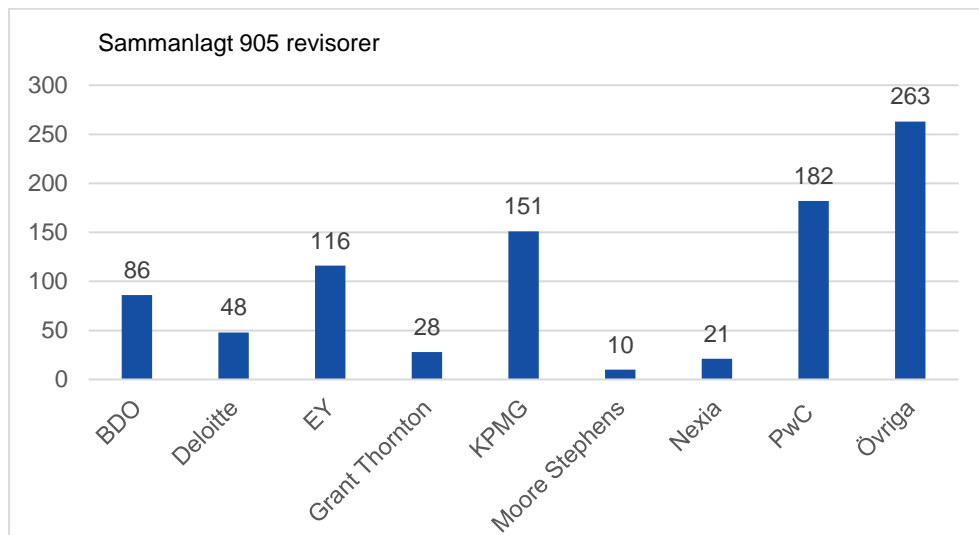

Bild 2. Antal revisorer per sammanslutning

¹ Läget vid årsskiftet 2015/2016. I totalantalet 1 543 ingår inte de 14 OFR-sammanslutningar och 221 OFR-revisorer som fanns i OFR-förteckningen i början av år 2016. I början av år 2016 överfördes registerföringen från Centralhandelskammarens revisionsnämnd och OFR-nämnden till revisionstillsynen vid PRS. Enligt revisionslagen (1141/2015) var GRM-, CGR- och OFR-revisorer samt GRM-, CGR- och OFR-sammanslutningar skyldiga att registreras sig i det nya revisorsregistret senast 31.3.2016 för att kunna fortsätta verksamheten som revisor. Inom den utsatta tiden hade 1 496 revisorer och 73 revisionssammanslutningar antecknats i revisorsregistret.

1.2. Antal revisioner

Revisionstillsynen vid PRS beräknar att det i Finland varje år görs ca 130 000 lagstadgade revisioner och att lika många revisionsberättelser avges.

I PRS utredning frågade man hur många revisioner revisionsammanslutningarna hade gjort åt sina kunder. I Finland görs uppskattningsvis ca 130 000 revisioner per år. Svaren visade att revisionsammanslutningarna gör merparten av revisionerna. Resten görs av revisorer utanför revisionsammanslutningarna som arbetar som enskilda näringsidkare. Enligt svaren är 3 % av de lagstadgade revisionerna så kallade delade uppdrag där åtminstone en revisor till har utsetts för uppdraget.

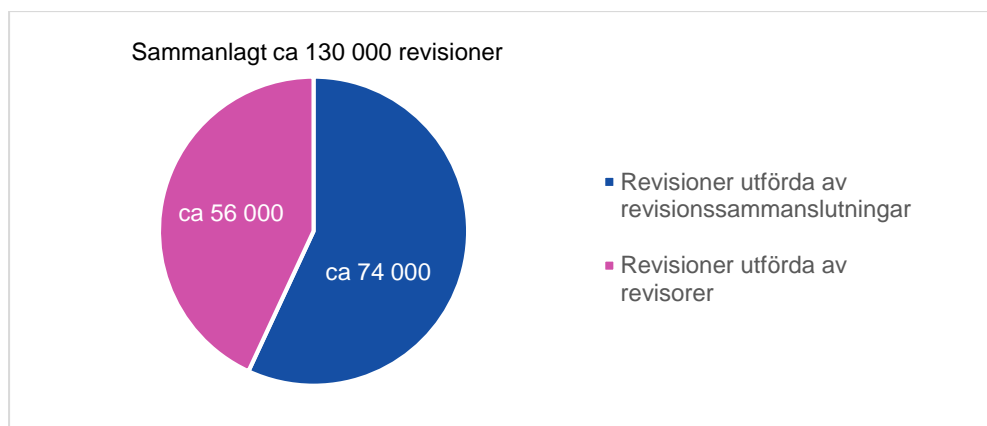

Bild 3. Antal revisioner

Enligt svaren i utredningen fördelar sig uppdragen att utföra lagstadgad revision på de största revisionsammanslutningarna enligt följande:

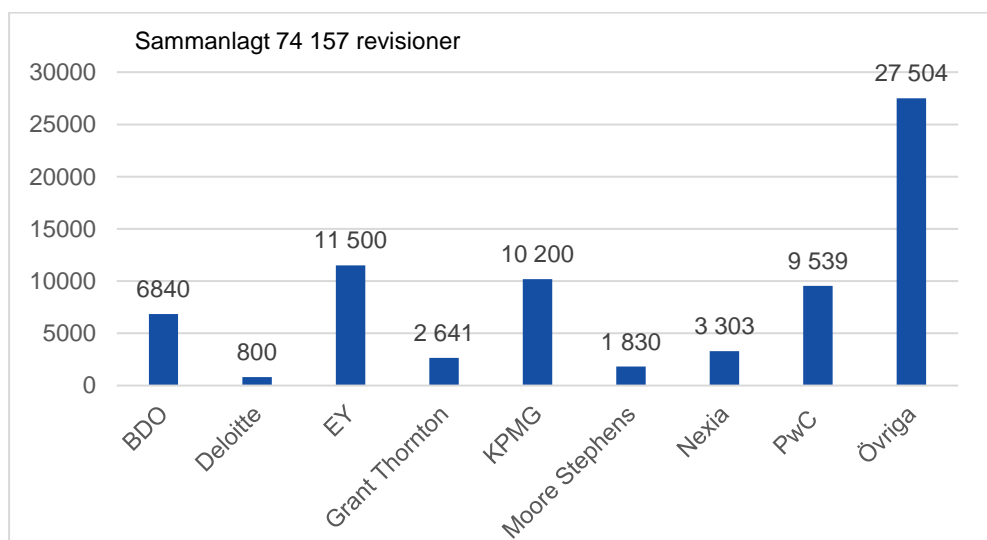

Bild 4. Antal revisioner per sammanslutning

2. Marknadsstrukturen av PIE-revisioner i Finland 2015

2.1. Definition av PIE och antal

En del av revisionskunderna är PIE-sammanslutningar (*Public Interest Entities*), dvs. betydande sammanslutningar av allmänt intresse. Definitionen av PIE-sammanslutning grundar sig på EU:s revisionsförordningar, men den preciseras i den nationella lagstiftningen. I Finland räknas börsbolag, kreditinstitut och försäkringsbolag till PIE-sammanslutningar (bokföringslagen 1336/1997).² PIE-definitionen är bunden till gällande reglering. Under olika perioder har även andra företag som det bestäms om i speciallagstiftningen för finanssektorn (nationella PI-sammanslutningar), såsom pensionskassor, räknats till PIE-sammanslutningar.

Enligt utredningen fördelas de PIE-sammanslutningar i Finland som är föremål för revision enligt följande:

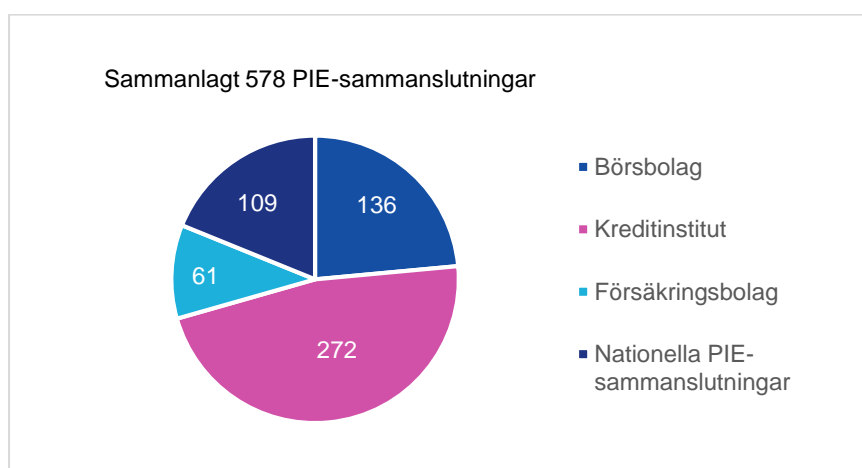

Bild 5. PIE-revisionskunder i Finland

Enligt utredningen har 15 revisionsammanslutningar i Finland en eller flera PIE-sammanslutningar som revisionskunder.

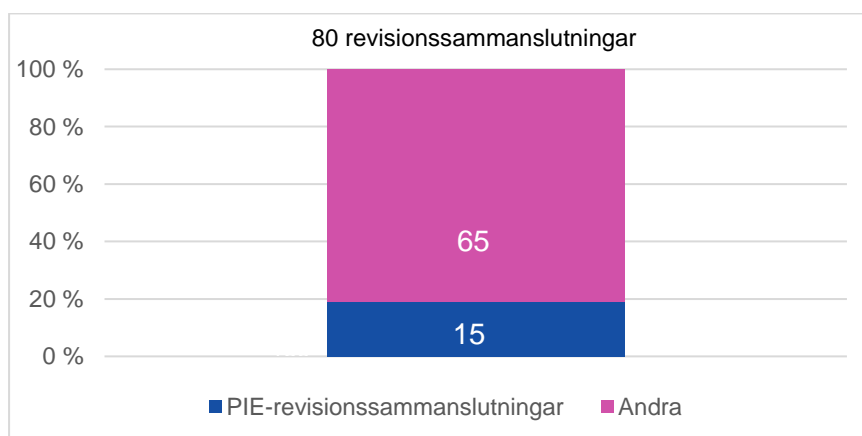

Bild 6. Revisionsammanslutningar som utför revision av PIE-sammanslutningar

² Se den exakta definitionen i 1 kap. 9 § i bokföringslagen.

2.2. Koncentration av PIE-kunder enligt antal

Även i Finland har PIE-revisionerna koncentrerats till de största revisionssammanslutningarna. Om man beräknar enligt antalet PIE-kunder utför de fyra största (Big Four) 86 % av PIE-revisionsuppdragen. Uppdragen fördelas ojämnt bland de fyra största.

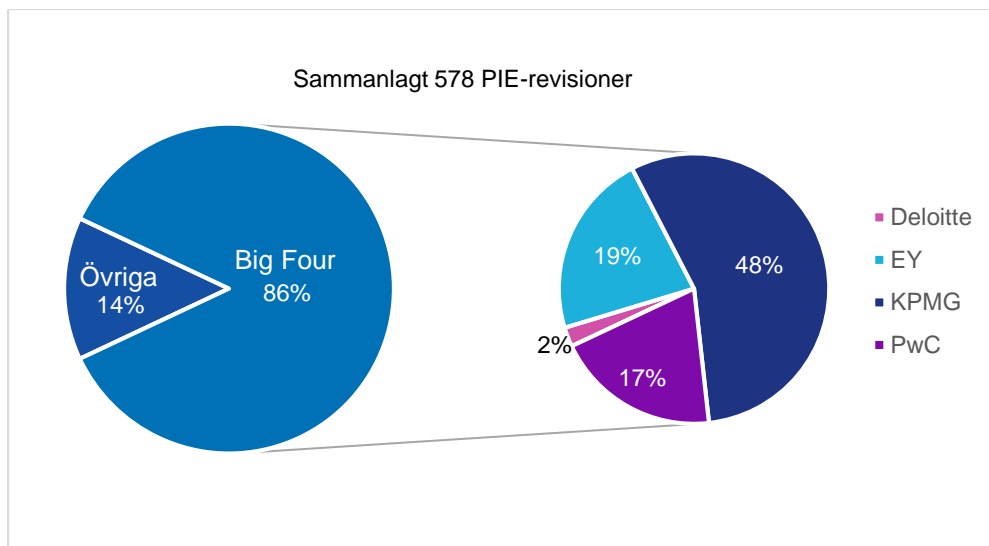

Bild 7. PIE-revisionssammanslutningarnas marknadsandelar utifrån antal

Enligt utredningen dominerar KPMG och PwC marknaden för revision av börsbolag. KPMG har klart fler kreditinstitut bland sina kunder jämfört med de andra revisionssammanslutningarna. Kreditinstituten har också små lokalbanks där revisionen utförs av revisorer utanför de stora revisionssammanslutningarna.

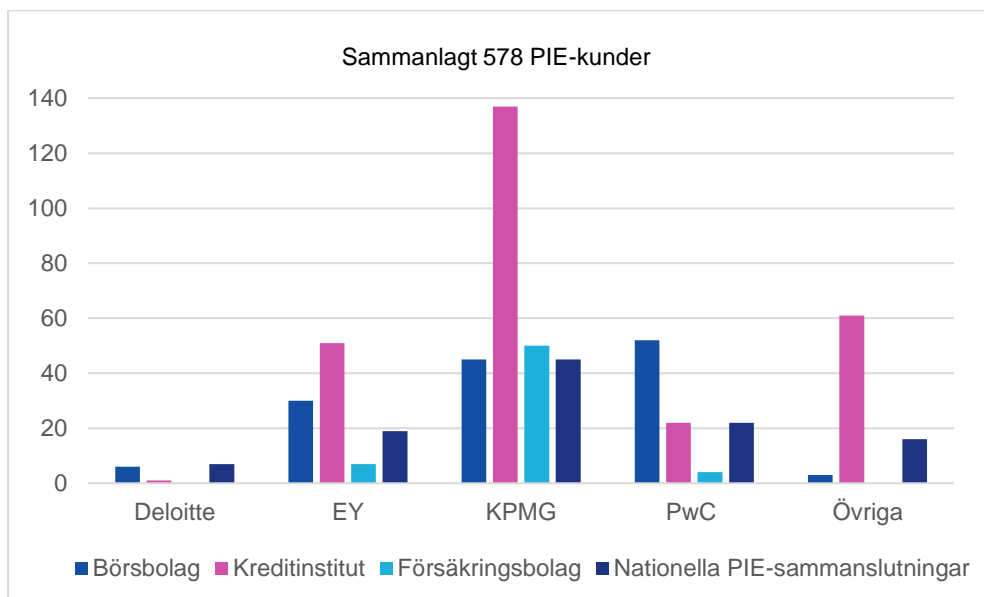

Bild 8. PIE-revisionskunder per sammanslutning

2.3. Koncentration av PIE-kunder enligt omsättning

Revisionsmarknaden kan också granskas utifrån revisionssammanslutningarnas fakturering och omsättning. Uppgifter om omsättningen i revisionssammanslutningarna på PIE-sektorn har fogats till sammandraget av utredningen. Uppgifterna har tagits från sammanslutningarnas senaste rapporter om öppenhet och insyn. I det här sammanhanget omfattar omsättningen hela kundrelationen, dvs. förutom den lagstadgade revisionen även den omsättning som härrör från andra tjänster.

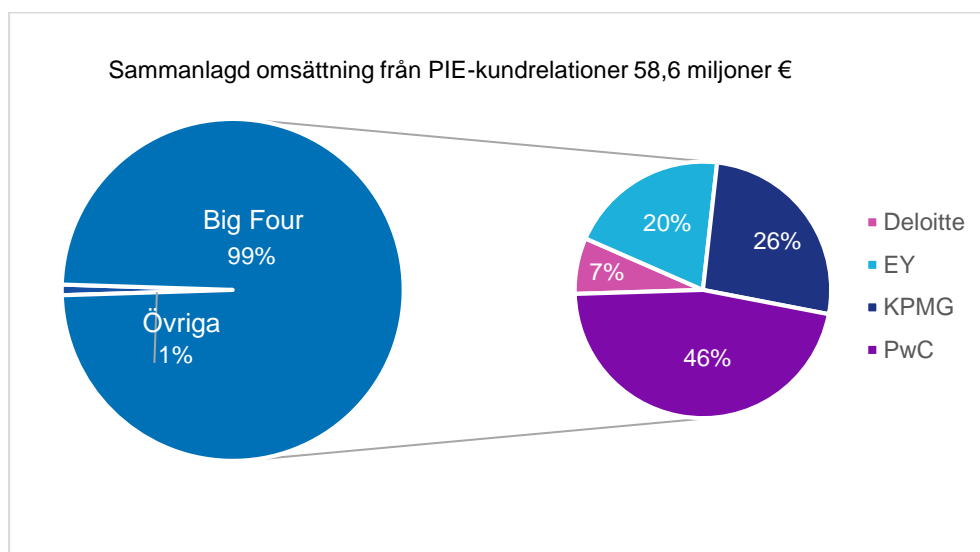

Bild 9. PIE-revisionssammanslutningarnas marknadsandelar utifrån omsättning

2.4. Fördelning av tjänster i PIE-kundrelationer

I den andel av revisionssammanslutningarnas omsättning som kan hänföras till PIE-sektorn ingår enligt sammanslutningarnas senaste rapporter om öppenhet och insyn utöver de lagstadgade revisionerna även andra bestyrkandeuppdrag, skatterådgivning och andra tjänster. När man räknar ihop de olika andelarna av omsättningen i PIE-revisionssammanslutningarna är fördelningen följande enligt svaren i utredningen:

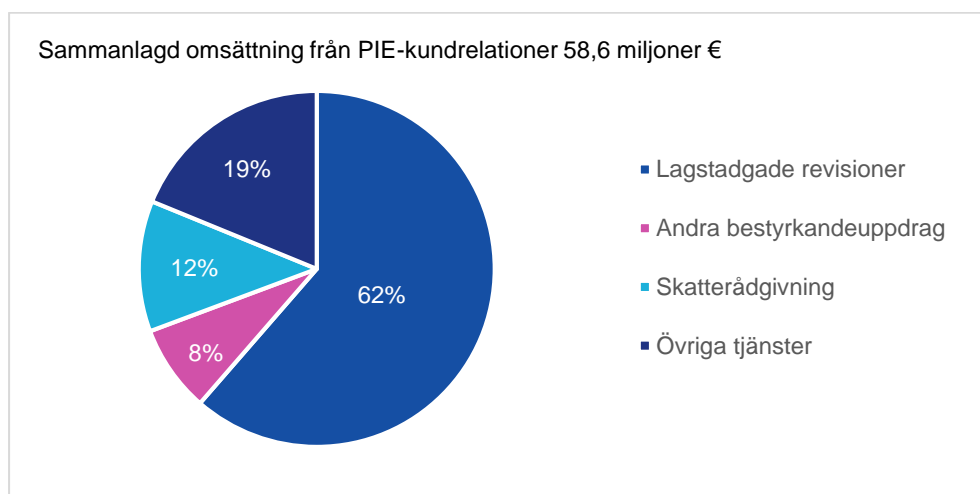

Bild 10. Delområden av omsättningen från PIE-kundrelationer

3. Kvalitetsgranskning av revisionssammanslutningar på PIE-sektorn 2015

Till utredningen fogades statistik, observationer och slutsatser om de kvalitetskontroller av PIE-uppdrag som en oberoende kvalitetssäkringsgrupp vid Centralhandelskammarens revisionsnämnd (TILA) hade sammanställt 2015. Mer om kvalitetsgranskningar och gjorda observationer finns på [revisionstillsynens webbsidor](#).

TILA:s kvalitetssäkringsgrupp utförde kvalitetskontroller i sju revisionssammanslutningar på PIE-sektorn 2015. Vid dessa kvalitetskontroller gjorde kvalitetssäkringsgruppen 19 uppdragsvisa kontroller av vilka 4 var revisionsuppdrag åt PIE-kunder och 15 andra revisionsuppdrag.

Dessutom gjorde av TILA tillsatta externa kvalitetsgranskare (referensgranskare) ca 300 kvalitetskontroller av revisorer utanför PIE-sektorn 2015. TILA och handelskamrarnas revisionsnämnder förordnade dessa kontroller med stöd av revisionslagen och fattade beslut om resultaten av kvalitetskontrollerna.

4. Fritt formulerade kommentarer om revisionsmarknaden

I PRS utredning om revisionsmarknaden hade de som svarade även möjlighet att fritt kommentera utvecklingen på revisionsmarknaden. Bara ett fåtal kommentarer gavs. I dessa fäste man bl.a. uppmärksamhet vid att anbudstävlingarna om revision ibland innehåller speciella villkor som kan göra att en del potentiella anbudsgivare ogrundat utesluts från anbudstävlingen. I vissa svar framfördes att konkurrensen om marknadsandelar fortsättningsvis är hård. Priset har fortfarande stor betydelse vid anbud, vilket enligt svaren medför oro för en tillräcklig kvalitet på revisionerna.